2025ལོའི་ཟླ་11ཚེས་27 ཕྱོགས་བསྡུས་གསར་འགྱུར། པར་ངོས་འདིའི་འགན་འཁུར་རྩོམ་སྒྲིག་པ།བྱང་ཆུབ་ཆོས་སྒྲོན།

རེས་གཟའ་ཕུར་བུ། 3

ལས་ཐོག་ཏང་ཡོན་སྡེ་ཁུལ་བཅོས་སྐྱོང་ནང་
ཞུགས་པའི་ཧུར་བརྩོན་རང་བཞིན་དང་རང་འགུལ་
རང་བཞིན་སྔར་བས་ཆེ་རུ་གཏོང་ཆེད། ཁྲེང་ཀོན་
ཆུས་ཀུན་བདེ་གླིང་ཁྲོམ་གཞུང་རྩེད་ཞིང་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་
སྐུལ་ལྕག་ལམ་སྲོལ་གསར་གཏོད་དང་འཚོལ་ཞིབ་ཧུར་
ཐག་བྱེད་པ་དང་། སྐར་ཟོག་བརྗེ་རྒྱུ་དམ་འཛིན་བྱ་
གཞི་གཙོ་བོར་བྱས་ཏེ་སྒོ་རྩིས་ཚོང་ཁང་གི་ཚོང་ཟོག་
དང་ཟ་ཁང་གི་བཟའ་བཅའ་སོགས་སྤྱོད་གོ་ཆོད་པའི་
དངོས་ཟོག་རིགས་འདེམས་པ། ཚན་རིག་དང་
མཐུན་པ་དང་གོ་ཆོད་པའི་སྐུལ་ལྕག་མ་ལག་འཛུགས་
པ་བཅས་བྱས་ནས། འབྱོར་ཐོ་འགོད་པ་གཉིས་དང་
ཞབས་ཞུ་གཉིས་ཀྱི་ལས་དོན་གཏིང་ཟབ་ངང་སྤེལ་རྒྱུར་
སྐུལ་འདེད་ནུས་ལྡན་བཏང་ཡོད།
སྡེ་ཁུལ་གྱིས་འཆར་འགོད་ཞིབ་ཚགས་བྱས་
ཏེ། རྩེད་ཞིང་གྲོང་ལྷན་གྱི་ཐོག་སོ་དང་པོའི་ལྟེ་བའི་
ས་ཁོངས་སུ་ཚད་ལྡན་ཅན་གྱི་སྐར་ཟོག་བརྗེ་སའི་ས་
ཚིགས་བསྐྲུན་ནས་སྐར་གསོག་ནི་གཟི་བརྗིད་ཁོ་ན་
ཡིན་པའི་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་རྣམ་པ་རྦད་དེ་མེད་པར་
བཟོས་ཏེ། ཞབས་ཞུའི་རིན་ཐང་དོན་ཐོག་ཏུ་
འཁྱོལ་ཐུབ་པར་བྱས་ཡོད། སྐར་ཟོག་བརྗེ་སའི་ས་
ཚིགས་ཀྱི་བཀོད་པ་ཚན་རིག་དང་མཐུན་པ་ཞིག་ཡོད་
ཅིང་། ཞོར་ཟས་དང་བཏུང་བྱ་འགྲེམས་སྟོན་ཁུལ་
དང་། སྐར་ཟོག་བརྗེ་སའི་ཐོ་འགོད་སྟེགས་བུ་
བཀོད་སྒྲིག་བྱས་ཡོད་ལ། སྐར་ཟོག་གང་འདྲ་
བརྗེས་དགོས་མིན་གྱི་རི་མོ་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་
གྱང་ངོས་སུ་སྦྱར་ཡོད། ཞབས་ཞུའི་རྣམ་གྲངས་ཀྱི་
སྐར་གསོག་དང་དངོས་ཟོག་བརྗེ་བའི་བླང་བྱ་ཁ་
གསལ་བཏོན་པས་ཏང་ཡོན་གྱིས་ཐད་ཀར་འདྲི་རྩད་
དང་དངོས་ཟོག་བརྗེ་རྒྱུར་སྟབས་བདེ་བསྐྲུན་ནས་
སྐར་གསོག་མཐོང་ཐུབ་པ་དང་དངོས་ཟོག་བརྗེ་པོ་
རྒྱག་ཐུབ་པར་བྱས་ཡོད།
ཐོན་རྫས་ཀྱི་སྣ་ཁ་འདེམས་པའི་ཐད་སྡེ་ཁུལ་
གྱིས་ལས་ཐོག་ཏང་ཡོན་གྱི་རྒྱུན་གཏན་གྱི་དགོས་མཁོ་
དང་གནད་སྨིན་སྦྲེལ་མཐུད་བྱས་ཏེ། འཛད་སྤྱོད་

བྱེད་མང་བ་དང་འཁྱེར་བདེ་བའི་རྩ་དོན་ལ་བརྩི་
སྲུང་ཞུས་ནས་ཐོན་རྫས་ཀྱི་རིགས་ལེགས་འདེམས་
ཞིབ་ཚགས་བྱས་ཡོད། དངོས་ཟོག་བརྗེ་བའི་
རིགས་ལ་ཞོར་ཟས་དང་བཟའ་བཏུང་གི་དགོས་མཁོ་
ཆེན་པོ་གཉིས་ཁྱབ་ཡོད་པ་སྟེ། སྒོ་རྩིས་ཚོང་ཁང་གི་
ཞོར་ཟས་དང་བཟའ་བཏུང་རིགས་ཚུད་པར་མ་
ཟད། ད་དུང་ཀོག་ཧྥེ་བཏུང་བྱའི་འཛིན་ཤོག་དང་
དེ་བཞིན་སྡེ་ཁུལ་ཟ་ཁང་གི་སྟབས་བདེའི་བཟའ་
བཅའ་ཡང་ཚུད་ཡོད་པས། ཏང་ཡོན་གྱི་ལས་ཀའི་
བར་གསེང་གི་སྤྲོ་གསེང་དང་རྒྱུན་གཏན་གྱི་ཟ་འཐུང་
སོགས་ཀྱི་དགོས་མཁོ་སྐོང་གི་ཡོད། སྡེ་ཁུལ་གྱིས་ཟ་
ཁང་གི་སྟབས་བདེའི་བཟའ་བཅའི་རིན་རྩིས་ཁ་
གསལ་བ་དང་། ཤ་ཡོད་དང་ཤ་མེད་ཚལ་ལ་ཚད་
བཀག་མེད་པར་བྱས་པས་བཟའ་བཅའི་དགོས་མཁོ་
མི་འདྲ་བ་སྐོང་ཐུབ་པར་མ་ཟད། བཟའ་བཅའ་
འཕྲོ་བརླག་ཏུ་མི་གཏོང་བ་གཏན་འགོག་ནུས་ལྡན་
ཐུབ་ནས་སྐར་ཟོག་བརྗེ་བའི་དངོས་ཟོག་སྤྱོད་གོ་ཆོད་
པར་བྱས་ཡོད།
བསྡོམས་རྩིས་བྱས་པར་གཞིགས་ན། སྐར་
ཟོག་བརྗེ་སའི་ས་ཚིགས་འཁོར་སྐྱོད་བྱས་པ་ནས་
བཟུང་། སྐར་གྲངས་11329དངོས་ཟོག་དང་
བརྗེས་པ་ལས་དངོས་རྫས་ཀྱི་རིན་ཐང་སྒོར་ཁྲི་ལྷག་
ཙམ་ཟིན་ཡོད། གལ་འགངས་ཆེ་བ་ཞིག་ནི་སྐར་ཟོག་
བརྗེ་ས་འབྲེལ་ཐག་ཏུ་བྱས་པར་བརྟེན་ནས་སྡེ་ཁུལ་དུ་
ཞབས་ཞུ་དང་། སྐར་གསོག དངུལ་ཟོག་བརྗེ་
བ། ཞབས་ཞུ་བསྐྱར་མ་བཅས་ཀྱི་འཁོར་རྒྱུག་བཟང་
པོ་ཞིག་གྲུབ་ཡོད། ལས་ཐོག་ཏང་ཡོན་སྲིད་ཇུས་དྲིལ་
བསྒྲགས་དང་། འཕྲོད་བསྟེན་གཙང་བཤེར།
བགྲེས་སོང་ལ་གཅེས་སྐྱོང་སོགས་དང་བླངས་ཞབས་
ཞུའི་ནང་ཞུགས་རྗེས་ཐད་ཀར་སྐར་ཟོག་བརྗེ་ཆོག་གི་
ཡོད། སྡེ་ཁུལ་གྱིས་སྐར་ཟོག་བརྗེ་བའི་གྲངས་གཞིར་
དུས་བཀག་བཞིན་དབྱེ་ཞིབ་བྱས་ཏེ། ཏང་ཡོན་གྱིས་
དངོས་ཟོག་བརྗེས་མང་ཤོས་ལ་ཤེས་རྟོགས་བྱས་ནས་
དུས་ཐོག་ཏུ་དངོས་ཟོག་གི་སྣ་ཁ་གསར་བརྗེས་བྱེད་ཀྱི་

ཡོད་པས། ཏང་ཡོན་ཞབས་ཞུའི་ནང་ཞུགས་པའི་སྤྲོ་
སེམས་སྔར་བས་འཕེལ་བར་བྱས་ཡོད།
སྡེ་ཁུལ་གྱིས་སྐར་ཟོག་བརྗེ་བ་དང་བཅོས་
སྐྱོང་གི་མཉམ་འགུལ་ལ་ཤུགས་སྣོན་བརྒྱབ་ནས་དུད་
ཚང་དུ་བཅར་འདྲི་བྱེད་པ་དང་ཁྲོམ་གཞུང་དང་
སྲང་ལམ་དུ་ཅི་འཕྲོས་མོལ་འཕྲོས་བྱེད་པ་སོགས་ཀྱི་
བྱ་ཐབས་བརྒྱུད། གྲོང་མིའི་དགོས་མཁོ་གནད་
སྨིན་ངང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་དང་། དང་བླངས་
ཞབས་ཞུའི་ནང་དོན་སྟབས་བསྟུན་ངང་ལེགས་སྒྲིག་
བྱས་ཏེ་ཏང་ཡོན་གྱི་ཞབས་ཞུ་མང་ཚོགས་ཀྱི་དགོས་
མཁོ་དང་འཚམ་པར་བྱས་ཡོད། ད་ཆ་སྐར་ཟོག་
བརྗེ་སའི་ས་ཚིགས་དེ་སྡེ་ཁུལ་དུ་ཏང་ཡོན་གཅིག་
སྡུད་བྱེད་པའི་ལས་སྟེགས་ཤིག་ཏུ་གྱུར་ནས་ལས་
ཐོག་ཏང་ཡོན་འབྱོར་ཐོ་འགོད་པ་གཉིས་དང་ཞབས་
ཞུ་གཉིས་ནང་ཞུགས་པའི་ཧུར་སེམས་མངོན་གསལ་
དོད་པོས་ཆེ་རུ་ཕྱིན་པ་དང་། རང་འགུལ་ངང་
དང་བླངས་ཞབས་ཞུ་རྩིས་ལེན་བྱེད་ཚད་བརྒྱ་ཆ་60
མཐོ་རུ་ཕྱིན་ནས་སྡེ་ཁུལ་བཅོས་སྐྱོང་གི་མི་མི་འདང་
བ་དང་སྒུལ་ཤུགས་མི་འདང་བའི་དཀའ་གནད་ནུས་
ལྡན་ངང་བསལ་ཡོད།
གསར་གཏོད་བྱ་ཐབས་དེས་ལས་ཐོག་ཏང་ཡོན་
གྱིས་དཀའ་ལས་བརྒྱབ་པ་ལས་ཕན་འབྲས་ཐོབ་པར་མ་
ཟད། མཉམ་འགུལ་ལམ་སྲོལ་བཟང་པོ་བཙུགས་པ་
བརྒྱུད་སྡེ་ཁུལ་བཅོས་སྐྱོང་ལས་དོན་ལ་གསོན་ཤུགས་
གསར་པའང་འཕེལ་བར་བྱས་ཡོད། ཕྱིས་
འབྱུང་། སྡེ་ཁུལ་གྱིས་སྐར་གསོག་གི་སྐུལ་ལྕག་ལམ་
སྲོལ་མུ་མཐུད་དེ་འཐུས་སྒོ་ཚང་དུ་གཏོང་བ་དང་།
ཞབས་ཞུའི་ཁྱབ་ཁོངས་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བ། དངུལ་
ཟོག་བརྗེ་བའི་ནང་དོན་ཕུན་སུམ་ཚོགས་སུ་གཏོང་བ་
བཅས་བྱས་ཏེ། གཞི་རིམ་བཅོས་སྐྱོང་དེང་རབས་
ཅན་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་ཆེད་འདྲ་བཟོ་ཆོག་པ་དང་
ཁྱབ་གདལ་གཏོང་ཆོག་པའི་ཉམས་མྱོང་བཟང་པོ་དང་
བྱ་ཐབས་བཟང་པོ་འཚོལ་ཞིབ་བྱ་རྒྱུ་རེད།
（བྱང་ཆུབ་ཆོས་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

སྐར་གསོག་གི་ལས་དོན་ཆུང་ངུ་ལས་སྡེ་ཁུལ་བཅོས་སྐྱོང་གི་གསོན་ཤུགས་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ།
ཁྲེང་ཀོན་ཆུས་ཀུན་བདེ་གླིང་ཁྲོམ་གཞུང་རྩེད་ཞིང་སྡེ་ཁུལ་གྱིས་ཏང་ཡོན་གྱི་སྐར་ཟོག་བརྗེ་
བའི་ལམ་སྲོལ་གསར་གཏོད་བྱས་པ།
བོད་ལྗོངས་ཉིན་རེའི་ཚགས་པར་གྱི་གསར་འགོད་པ། ལིའུ་ལིན་ལིན། ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་
སུ་གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཉེ་ཆར། ལྷ་ས་
གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་གྲོགས་མཐུན་
ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་བརྗེའི་འདེམས་
བསྐོའི་ཚོགས་ཆེན་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱི་དོན་གཞུང་དོན་ཁང་
དུ་བདེ་བླག་ངང་འཚོགས་པ་རེད།
ཚོགས་འདུའི་ཐོག་གྲོང་ཁྱེར་ཕྱི་དོན་གཞུང་
དོན་ཁང་གི་ཀྲུའུ་རེན་ལིའུ་ཕུའུ་ཕིང་གིས་ལྷ་ས་གྲོང་
ཁྱེར་མི་དམངས་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་གྲོགས་མཐུན་
ཚོགས་སྐབས་གསུམ་པའི་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་
ཚབ་ཞུས་ནས་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་གནང་བ་རེད།
སྙན་སྒྲོན་ནང་སྐབས་གསུམ་པའི་ལས་འཛིན་ལྷན་
ཚོགས་ཀྱི་འགན་ཡུན་ནང་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་གྲོགས་
སྤེལ་རེས་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་། མཉམ་ལས་ཁྱབ་
ཁོངས་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བ། ས་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་བ་སོགས་ཐད་ཐོབ་པའི་གྲུབ་
འབྲས་མངོན་གསལ་དོད་པོར་ཕྱིར་དྲན་བྱས་པ་
དང་། གསོག་འཇོག་བྱས་པའི་རྩ་ཆེའི་ཉམས་མྱོང་
ཕྱོགས་སྡོམ་བྱས་པ། འབྱུང་འགྱུར་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་
ཁ་ཕྱོགས་ཁ་གསལ་བཟོས་ཡོད། ཚོགས་ཞུགས་
འཐུས་མིས་ལས་དོན་སྙན་སྒྲོན་ལ་གྲོས་ཞིབ་ནན་
ཏན་གནང་བ་དང་ཆབས་ཅིག་གཅིག་གྱུར་ཐོག་གྲོས་
མཐུན་གནང་བ་རེད། ཚོགས་ཆེན་ཐོག《ལྷ་ས་
གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་གྲོགས་མཐུན་
ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག（བཟོ་བཅོས་འཆར་ཟིན）》ལ་
གསལ་བཤད་བྱས་པ་དང་། གསར་དུ་བཟོ་བཅོས་
བརྒྱབ་པའི་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་སྒྲིག་ཡིག་ལ་གྲོས་ཞིབ་
བྱས་ནས་གྲོས་འཆམ་བྱུང་བ་རེད།
འདེམས་བསྐོའི་ལྷུ་ཚིགས་ནང་། ཚོགས་
མིའི་འཐུས་མི་ཡོངས་ཀྱིས་དྲང་གཞག་དང་།
བཏང་སྙོམས། ཡོངས་བསྒྲགས་བཅས་ཀྱི་རྩ་དོན་
མཐའ་འཁྱོངས་ཀྱིས་ལག་པ་བརྐྱངས་ནས་བརྡས་
ཐག་གཅོད་པའི་བྱ་ཐབས་ཐོག་ནས་སྐབས་བཞི་པའི་
མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཚོགས་གཙོ་དང་། ཚོགས་གཙོ་
གཞོན་པ། དྲུང་ཆེ་བཅས་དང་། དེ་བཞིན་ལས་
འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ཁོངས་མི་བདེ་བླག་ངང་

བདམས་ཐོན་བྱུང་ཡོད། ཚོགས་ཆེན་འཚོག་ཡུལ་
དུ་གཟབ་ནན་ངང་འདེམས་བསྐོའི་འབྲས་བུ་ཁྱབ་
བསྒྲགས་བྱས་པ་དང་འབྲེལ། གསར་དུ་བདམས་
ཐོན་བྱུང་བའི་ལས་འཛིན་ལྷན་ཚོགས་ཀྱི་ལས་འཛིན་
པར་གདན་ཞུའི་ཡི་གེ་སྤྲད་པ་རེད། གསར་དུ་
བདམས་ཐོན་བྱུང་བའི་ཚོགས་གཙོས་གཏམ་བཤད་
སྤེལ་སྐབས་འགན་འཁྲི་བློ་ལ་བརྟན་པོར་ངེས་པ་
དང་། རང་འགན་གཙང་སྒྲུབ་བྱས་ཏེ་རྒྱལ་ཁབ་ཕྱི་
ནང་གི་མཛའ་གྲོགས་གྲོང་ཁྱེར་དང་མཛའ་གྲོགས་རྩ་
འཛུགས་དབར་གྱི་སྤེལ་རེས་མཉམ་ལས་མུ་མཐུད་དེ་
གཏིང་ཟབ་ཏུ་གཏོང་བ་དང་། མཉམ་ལས་ཀྱི་ཁྱབ་
ཁོངས་རྒྱ་ཆེར་གཏོང་བ། མཉམ་ལས་ཀྱི་སྤུས་ཚད་
དང་ཕན་འབྲས་ཆེ་རུ་གཏོང་བ་བཅས་བྱས་ནས་ལྷ་
ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱིས་ཕྱི་ཕྱོགས་སུ་སྒོ་མོ་འབྱེད་རྒྱ་ཆེ་རུ་
གཏོང་བ་དང་། དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་སྤུས་
ཚད་མཐོ་བའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་ཆེད་
སྒུལ་ཤུགས་དེ་བས་ཆེ་བ་སྣོན་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད་པ་
རེད།
མཇུག་ཏུ། ཚོགས་ཞུགས་མི་སྣ་ཡོངས་ཀྱིས་
དྲན་རྟེན་སྐུ་པར་བསྐྱོན་ནས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་
དམངས་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་གྲོགས་མཐུན་ཚོགས་
སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་བརྗེའི་འདེམས་བསྐོའི་
ཚོགས་ཆེན་གཟབ་རྒྱས་དང་གོ་རིམ་ལྡན་པའི་ངང་
མཇུག་འགྲིལ་བ་རེད། ད་ཐེངས་ཀྱི་སྐབས་བརྗེའི་
འདེམས་བསྐོ་དེས་མཐུན་ཚོགས་ལ་གསོན་ཤུགས་
གསར་པ་བསྣན་པ་དང་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་མཉམ་
ཤུགས་གཅིག་ཏུ་བསྒྲིལ་བར་མ་ཟད། ཕྱི་ཕྱོགས་
སྤེལ་རེས་ཀྱི་ལས་སྟེགས་དེ་བས་བརྟན་པོ་ཞིག་ཀྱང་
བསྐྲུན་ནས་ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་གྱི་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་
གྲོགས་བྱ་གཞག་འགོ་འཛུགས་ས་གསར་པའི་ཐོག་
ཚད་བརྒལ་གསར་པ་ཡོང་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་བཏང་
སྟེ། ཀྲུང་ཕྱིའི་དམངས་ཁྲོད་མཛའ་གྲོགས་ཟབ་ཏུ་
གཏོང་བ་དང་ས་གནས་འཕེལ་རྒྱས་ཀྱི་སྤྱི་ཡོངས་ལ་
ཞབས་འདེགས་ཞུ་ཆེད་ལེགས་སྐྱེས་དེ་བས་ཆེ་བ་
འབུལ་རྒྱུ་རེད།
（བུ་ཆུང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་མི་དམངས་ཕྱི་ཕྱོགས་མཛའ་གྲོགས་མཐུན་ཚོགས་སྐབས་བཞི་པའི་སྐབས་བརྗེའི་འདེམས་
བསྐོའི་ཚོགས་ཆེན་འཚོགས་པ།

ལྷ་སའི་མཉམ་འདྲེས་སྨྱན་སྦྱོར་ལྟེ་གནས་སུ་
གནས་ཚུལ་འབྱོར་གསལ། ཏང་གི་ཚོགས་ཆེན་བཅོ་
བརྒྱད་པ་འཚོགས་ཚུན། བློ་མཐུན་ཞི་ཅིན་ཕིང་གིས་
སྲོག་ཤིང་གནང་བའི་ཏང་ཀྲུང་དབྱང་གི་འགྱུར་མེད་
སྟོབས་ལྡན་གྱི་འགོ་ཁྲིད་འོག བོད་ཀྱི་རིག་གནས་སྲུང་
སྐྱོང་དང་འཕེལ་རྒྱས་ལ་ལོ་རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་
འབྲས་ཐོབ་པ་དང་། ལོ་ངོ་སྟོང་གི་རྩོམ་སྲོལ་རྒྱུན་
འཛིན་ཐུབ་ནས་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་ཤེས་དཔལ་རྒྱུན་ཆད་
མེད་པར་འཕེལ་རྒྱས་བྱུང་ཡོད། རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཡིག་
གཟུཊ་མཁས་ཅན་མཐུན་ཚོཊ་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་དང་
ལྷ་ས་གྲོང་ཁྱེར་རྩོམ་རིག་སྒྱུ་རྩལ་ལས་རིགས་མཉམ་
འབྲེལ་ལྷན་ཚོགས་རྩོམ་སྒྲིག་པུའི་ཀྲུའུ་རེན་རྣམ་རྒྱལ་
དབང་གྲཊ་ནི་ཡུན་རིང་བོད་ཀྱི་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་
རྒྱུན་འཛིན་དང་སྲུང་སྐྱོང་བྱེད་མཁན་གྱི་རིག་གནས་ལས་
དོན་པ་ཞིག་ཡིན་པའི་ངོས་ནས། ལམ་འདི་དངོས་སུ་
བརྒྱུད་མྱོང་མཁན་ཞིག་ཡིན་ལ་དཔང་པོ་བྱེད་མཁན་ཞིག་
ཀྱང་ཡིན། ཏང་གི་མི་རིགས་སྲིད་ཇུས་ཀྱི་མཛུབ་ཁྲིད་
འོག བོད་ཀྱི་དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོཊ་སྤུས་ཚད་
མཐོན་པོས་འཕེལ་རྒྱས་སུ་ཕྱིན་པ་དང་། ལྷག་པར་དུ་
རིག་གནས་བྱ་གཞག་ལ་དུས་རབས་གསར་པར་དཔྱིད་ཀྱི་
དཔལ་ཡོན་བཞད་པ་ལྟ་བུའི་དགའ་འོས་པའི་རྣམ་པ་

ཐོན་པ་དེ་དག་ལས་ཁོང་གི་ངར་ཤུཊ་ཆེན་པོ་འཕེལ་བ་
དང་ཡིད་ཆེས་ཀྱིས་ཁེངས་ཡོད།
རྣམ་རྒྱལ་དབང་གྲགས་ཀྱིས། ལོ་ལྟར་ཏང་
ཀྲུང་དབྱང་གི་དམིགས་བསལ་ཐུགས་ཁུར་འོག བོད་
ཀྱི་སྤྱི་ཚོགས་བརྟན་ལྷིང་དང་། མི་རིགས་མཐུན་
སྒྲིལ། མི་རིགས་རིག་གནས། དཔལ་འབྱོར་འཕེལ་
རྒྱས། སློབ་གསོའི་བྱ་གཞག་སོགས་ཐད་གནམ་ས་བླ་
འོག་ཏུ་འགྱུར་བ་ལྟ་བུའི་འགྱུར་ལྡོག་བྱུང་ཡོད། ད་
ལོ་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་སྐུ་ངོ་མ་བོད་རང་སྐྱོང་
ལྗོངས་དབུ་བརྙེས་ནས་ལོ་ངོ་60འཁོར་བའི་རྟེན་
འབྲེལ་ཚོགས་ཆེན་ལ་ཕེབས་པ་དེའི་ཐོག་ནས་བོད་ཀྱི་
དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་ཚོགས་སོགས་བྱ་གཞག་ཁག་ལ་
སྔར་རྒྱུན་བཞིན་ཐུགས་ཁུར་གནང་ལུགས་གང་ལེགས་
མཚོན་ཡོད། བོད་ཀྱི་རིག་གནས་ལས་དོན་པ་ཞིག་
ཡིན་པའི་ངོས་ནས། ངས་བོད་ཀྱི་ལོ་ངོ་60རིང་གི་
རིག་གནས་བྱ་གཞག་དབྱར་མཚོ་རྒྱས་པ་ལྟར་འཕེལ་
རྒྱས་སུ་ཕྱིན་པར་དཔང་པོ་བྱས་ཡོད་ལ། ལྷག་པར་
དུ་མངོན་མིན་རིག་གནས་ཤུལ་བཞག་གི་རྒྱུན་འཛིན་པ་
དང་། སྲོལ་རྒྱུན་ལག་ཤེས་བཟོ་རྩལ། དམངས་
སྲོལ་རིག་གནས་སོགས་སྲོལ་རྒྱུན་རིག་གནས་རྒྱུན་
འཛིན་དང་སྲུང་སྐྱོང་ཐད་སྔར་བྱུང་མྱོང་མེད་པའི་ལོ་

རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་གྲུབ་འབྲས་ཐོབ་ཡོད་ཅེས་བཤད།
རྣམ་རྒྱལ་དབང་གྲགས་ཀྱིས་གསར་འགོད་
པར། ལོ་ངོ་60ཡི་རིང་། ཀྲུང་གོ་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་
འགོ་ཁྲིད་འོག བོད་ཀྱིས་མི་རིགས་ས་ཁོངས་རང་
སྐྱོང་ལམ་ལུགས་ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་དོན་འཁྱོལ་བྱས་
ཏེ། མི་རིགས་ཁག་གི་མི་དམངས་ཀྱི་ཆབ་སྲིད་ཁེ་
དབང་དང་། དཔལ་འབྱོར་ཁེ་དབང་། རིག་
གནས་ཁེ་དབང་། སྤྱི་ཚོགས་ཁེ་དབང་བཅས་ཁྲིམས་
ལྟར་འགན་ལེན་བྱས་པས། དཔལ་འབྱོར་དང་སྤྱི་
ཚོགས་འཕེལ་རྒྱས་ལ་འོད་སྟོང་འཕྲོ་བའི་གྲུབ་འབྲས་
ཐོབ་པ་དང་། མི་དམངས་ཀྱི་འཚོ་བའི་ཆུ་ཚད་ལོ་
རྒྱུས་རང་བཞིན་གྱི་མཐོ་རུ་ཕྱིན་ནས་དུས་ཐུང་ལོ་བཅུ་
གྲངས་དང་ལོ་ངོ་སྟོང་གི་མཆོང་སྐྱོད་ལྟ་བུའི་མི་ཡུལ་གྱི་
ངོ་མཚར་བཏོད་ཡོད། བྱང་སྐར་སྤུན་བདུན་གྱི་ལམ་
སྟོན་ཇི་བཞིན་བསྐྱོད་ན་ལམ་ནོར་ཐེབས་མི་སྲིད་པ་
དང་གུང་ཁྲན་ཏང་གི་རྗེས་སུ་འབྲངས་ན་བདེ་སྐྱིད་
ཐོབ་ངེས་རེད་ཅེས་པ་ལྟར་སྤྱི་ཁྱབ་ཧྲུའུ་ཅི་ཞི་ཅིན་ཕིང་
གིས་མཛུབ་ཁྲིད་གནང་བའི་ཁ་ཕྱོགས་སུ་མདུན་སྐྱོད་
བྱས་ཚེ། ང་ཚོས་དེ་བས་བདེ་སྐྱིད་དང་མཛེས་སྡུག་
ལྡན་པའི་འཚོ་བ་གཏོད་ཐུབ་ངེས་རེད་ཅེས་བཤད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

རང་སྐྱོང་ལྗོངས་ཡིག་གཟུགས་མཁས་ཅན་མཐུན་ཚོགས་ཀྱི་ཀྲུའུ་ཞི་གཞོན་པ་རྣམ་རྒྱལ་དབང་གྲགས་ཀྱིས་མངགས་བཅོལ་བློ་ལ་ངེས་ནས་མཆོག་ནོར་བསྲུངས་པ་དང་འགན་འཁྲི་
ཏན་ཏིག་ཁུར་ནས་རིག་གནས་རྒྱུན་འཛིན་བྱས་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）དེའི་རྨང་གཞིའི་ཐོག་
དྲ་མིག་ཅན་གྱི་བརྟག་དཔྱད་ཀྱིས་དེ་སྔའི་གང་དུ་
སྟབས་བདེ་ན་དེ་གར་འགྲོ་བའི་སྐབས་བསྟུན་དཔེ་
ལེན་གྱི་ཚབ་བྱས་པ་དང་། ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་རུ་
མིས་དྲ་མིག་མ་ལག་སྔོན་ཇུས་གཞིར་བཟུང་སྐུལ་
འདེད་བཏང་ནས་སྐྱེ་དངོས་སྣ་མང་རང་བཞིན་གྱི་མ་
ལག་གྲལ་བཤེར་དང་མཐིལ་རྟོཊ་ཞིབ་ཚཊ་ཐུབ་ཡོད།
རིག་ནུས་ཅན་གཏིང་ཟབ་སྤྱད་པའི་AIདེ་
ཉིད་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་དོ་མེད་ལས་རོགས་པར་
གྱུར་ཞིང་། ཀྲུང་གོ་ཚན་རིག་ཁང་གི་ཡོན་ཧྲི་སུན་
ཧང་གིས། སླད་ཕྱིན་པར་རིས་དབྱེ་འབྱེད་དང་
སློབ་སྦྱོང་གཏིང་ཟབ་བྱས་པ་བརྒྱུད། སྐྱེ་དངོས་
དབྱེ་འབྱེད་དེ་སྔོན་ཆད་ཀྱི་ཆུ་ཚོད་རིམ་པ་ནས་སྐར་
ཆ་རིམ་པར་ཐུང་དུ་འགྲོ་རྒྱུ་དང་ཐ་ན་སྐྱེ་དངོས་ཁྱབ་
ཚུལ་གྱི་ཆོས་ཉིད་དང་ཐོན་ཁུངས་རིན་ཐང་སྔོན་
དཔག་ཀྱང་བྱེད་ཐུབ་པས། འབྱུང་ཁམས་སྲུང་
སྐྱོང་ལ་གནད་ལ་འཁེལ་བའི་ཕྱོཌ་སྟོན་མ་ལག་སྒྲིག་
སྦྱོར་བྱེད་ཐུབ་ཀྱི་ཡོད་ཅེས་བཤད།
སུན་ཧང་གིས་མྱོང་ཚོར་ཟབ་མོས། མཚོ་
བོད་ས་མཐོའི་སྐྱེ་དངོས་སྣ་མང་རང་བཞིན་ལ་ང་
ཚོར་ད་ཆ་ལྟ་བུའི་གསར་ལ་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་
ངོས་འཛིན་ཞིག་བྱུང་མ་མྱོང་ཞེས་བཤད། མཚོ་
བོད་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཐེངས་གཉིས་པ་སྤེལ་བ་ནས་
བཟུང་། སྐྱེ་དངོས་རིཊ་གསར་པ་3000ལྷག་ཙམ་
ཁྱབ་བསྒྲཊ་བྱས་ཤིང་། དེའི་ནང་སྲོག་ཆགས་
རིགས་205དང་རྩི་ཤིང་རིགས་388ཡོད། དེ་དག་
ལས་མིའི་རིཊ་ཀྱིས་ས་མཐོའི་སྐྱེ་དངོས་སྣ་མང་རང་
བཞིན་ལ་ངོས་འཛིན་གསར་པ་ཞིག་བྱུང་བར་མ་
ཟད། ཐུན་མིན་གྱི་གཞི་རྒྱུ་འདུས་པའི་ནོར་མཛོད་
ཅིག་དེ་བས་བསྐྲུན་ནས་སླད་ཕྱིན་ལོ་ཏོག་ལེཊ་འགྱུར་
དང་སྨན་རྫས་གསར་པ་ཞིབ་འཇུག་གསར་སྤེལ་ལ་
འགག་རྩའི་རྒྱུ་ཆ་མཁོ་འདོན་བྱས་ཡོད།
སུན་ཧང་གིས། མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་སྐྱེ་
དངོས་རིགས་ལ་དམིགས་བསལ་ཁོར་ཡུག་ལ་འགོག་
རྒོལ་བྱེད་པའི་རྒྱུད་འཛིན་གསང་ཨང་སྟེ། གྲང་
འགོག་དང་། ཐན་འགོག ནད་འགོག་བཅས་
ལྡན་ཡོད་ཅེས་ངོ་སྤྲོད་བྱས་པ་དང་། ཁོང་གིས་
རྒྱུད་གྲུབ་རིག་པའི་ལག་རྩལ་དང་རིག་ནུས་ལ་
བརྟེན་ནས་གསོ་སྐྱོང་བྱས་ཚེ། འདས་ཟིན་པའི་ལོ་
བཅུ་གྲངས་ནང་གཞི་ནས་འདེབས་གསོ་ཐུབ་པའི་
སོན་གསར་ད་ཆ་དུས་ཐུང་ནང་གསོ་སྐྱོང་ཐུབ་ངེས་

རེད་ཅེས་བཤད།
ད་ལྟ་སྤེལ་བཞིན་པའི་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་
དཔེ་རྣམ་གསར་བརྗེ་ལས་སྐྱེ་དངོས་འདི་དག་བསྐྱར་
དུ་ཤེས་རྟོགས་ཐུབ་པ་ཞིག་རེད་ལ། ལག་རྩལ་
གྱིས་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བའི་འཕོ་འགྱུར་འདིས་ཆེད་
ལས་ཀྱི་བཀག་རྒྱ་རིམ་བཞིན་གཏོར་ནས་སྒོ་དབྱེ་
དང་མཉམ་སྤྱོད་ཕྱོགས་སུ་སྐྱོད་བཞིན་ཡོད། མི་
དཀྱུས་མ་ཚན་ཞིབ་ལ་ཞུགས་ཐུབ་མིན་འདྲི་
སྐབས། སུན་ཧང་གིས་ཚོགས་པས་སྤྱི་དམངས་
པར་མའི་eཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་APPགསར་སྤེལ་
བྱེད་བཞིན་ཡོད། སླད་ཕྱིན་ས་མཐོའི་ཡུལ་སྐོར་བ་
ཚང་མས་བརྒྱབ་པའི་པར་རིས་སྐྱེ་དངོས་ལྟ་ཞིབ་
ཚད་ལེན་ནང་བསྐུར་ན་སྒྲིག་ཁོངས་ཕྱིའི་ཚན་ཞིབ་
རུ་མི་ཞིག་ཏུ་འགྱུར་ཐུབ་ཅེས་བཤད། དེ་དང་
ཆབས་ཅིག་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཚོགས་པས་eཚན་
རིག་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་རིག་ལྡན་ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་མ་
ལག་གི་ཆེད་ལས་པར་མ་དང་། སྤྱི་དམངས་པར་
མ། སློབ་གསོའི་པར་མ་བཅས་པར་མ་ཆེན་པོ་
གསུམ་འཛུགས་པར་མུ་མཐུད་ནས་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་བཞིན་ཡོད། སྔོན་དཔག་བྱས་ན་2035
ལོར་སླེབས་སྐབས། སྐྱེ་དངོས་རིཊ་དབྱེ་དང་།
ཐོན་ཁུངས་དཔྱད་དཔོག སྲུང་སྐྱོང་ཐབས་ཇུས་
སོཊ་ཀྱི་ལྷུ་ཚིཊ་སུ་AIམཉམ་འདྲེས་གཏིང་ཟབ་བྱས་
ཏེ། མཚོ་བོད་ས་མཐོའི་སྐྱེ་དངོས་སྣ་མང་རང་
བཞིན་སྲུང་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུ་དེ་ཕྱོཊ་ཡོངས་ནས་རིག་ལྡན་
དུས་རབས་སུ་སླེབས་ཐུབ་པ་བྱ་རྒྱུ་རེད།
འོན་ཀྱང་། ལག་རྩལ་ཇི་ལྟར་མགྱོགས་
ན། མིས་དེ་བས་དེའི་རྗེས་ཟིན་པར་བྱེད་
དགོས། སུན་ཧང་གིས། ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་ཀྱི་
དཔེ་དབྱིབས་སྒྱུར་བཅོས་ཁྲོད་ཀྱི་དཀའ་གནད་ཆེ་
ཤོས་ནི་ལག་རྩལ་ཁོ་ནར་ཐུག་མེད་པར་ཤེས་ལྡན་
པའི་དཔུང་ཁག་གསོ་སྐྱོང་བྱ་རྒྱུར་ཐུག་ཡོད། ང་
ཚོར་སྐྱེ་དངོས་རིག་པ་ཤེས་ལ་གྲངས་འཛིན་ལག་
རྩལ་ཡང་ཁོང་དུ་ཆུད་པའི་སྣ་འདུས་ཤེས་ལྡན་པ་
མཁོ་གལ་ཆེ་ཞེས་བཤད། དེར་བརྟེན། ཚོགས་
པས་བརྒྱུད་རིམ་ལྡན་པའི་གསོ་སྦྱོང་དང་ལག་ལེན་
གྱི་སྦྱོང་བརྡར་བྱས་པ་བརྒྱུད། ཚན་རིག་རྟོག་ཞིབ་
པ་སྲོལ་རྒྱུན་གྱི་དངོས་དཔེ་འཚོལ་བསྡུ་བྱེད་མཁན་
ནས་གྲངས་གཞི་ལ་ཁ་ལོ་སྒྱུར་ཐུབ་པའི་ཕྱོགས་སུ་
བསྒྱུར་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་གཏོང་བཞིན་ཡོད།
（བྱམས་པ་ཚེ་རིང་གིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）

མཚོ་བོད་ས་མཐོ་རིག་ལྡན་སྲུང་སྐྱོང་གི་དུས་རབས་སུ་སྐྱོད་འགོ་ཚུགས་པ།

（པར་ངོས་དང་པོར་མཐུད）ཟུང་འབྲེལ་བྱེད་ས།
ཤུགས་རྒྱག་ས་བཅས་འཚོལ་ཞིབ་ཡང་དག་བྱེད་དགོས་
པ་དང་། སྤྱི་ཁྱབ་བཟོ་ཚོགས་ཀྱིས་ལས་བཟོ་བའི་
བསམ་བློ་ཆབ་སྲིད་ཀྱི་ཁྲིད་སྟོན་ལ་སྔར་བས་ཤུགས་
སྣོན་བརྒྱབ་ནས་རྩལ་ནུས་འགྲན་བསྡུར་དང་། བྱང་
ཚད་མཐོ་རུ་གཏོང་བའི་བྱེད་སྒོ་སྣ་ཚོགས་སྤེལ་བ་
བརྒྱུད། ལས་བཟོ་བའི་གསར་གཏོད་དང་གསར་
སྐྲུན་གྱི་གསོན་ཤུཊ་འཕེལ་བར་བྱས་ཏེ། རྒྱ་ཆེའི་ལས་
བཟོ་བར་མཐུན་སྒྲིལ་སྣེ་ཁྲིད་ཀྱིས་དཔལ་འབྱོར་གྱི་སྤུས་
མཐོའི་འཕེལ་རྒྱས་ལ་སྐུལ་འདེད་གཏོང་ཆེད་སྟོབས་
ཤུགས་ལེགས་སྐྱེས་སུ་འབུལ་དགོས། གུང་གཞོན་སྡེ་
ཚོགས་ཀྱིས་གཞོན་ནུའི་འཚར་ལོངས་དང་འཕེལ་རྒྱས་
ཀྱི་དགོས་མཁོར་དམིགས་ནས་གཞོན་ནུའི་བསམ་བློའི་
ཁྲིད་སྟོན་ལ་ཤུགས་སྣོན་རྒྱག་པ་དང་། གཞོན་ནུ་དེ་

བས་མང་བ་སྤྱི་ཚོགས་ཀྱི་ལག་ལེན་ནང་ཞུགས་པ་དང་
གསར་གཏོད་ལས་གཏོད་ཀྱི་ལས་སྟེགས་སྐྲུན་པ།
ཀྲུང་གོའི་ལུགས་ཀྱི་དེང་རབས་ཅན་འཛུགས་སྐྲུན་ཁྲོད་
གཞོན་ནུར་ལང་ཚོའི་འགན་འཁྲི་འཁུར་སེམས་མངོན་
རྒྱུའི་སྐུལ་ལྕག་བྱེད་དགོས། བུད་མེད་མཉམ་འབྲེལ་
ལྷན་ཚོགས་ཀྱིས་ཁྱིམ་ཚང་གི་ཤེས་དཔལ་འཛུཊ་སྐྱོང་
གཏིང་ཟབ་ཏུ་བཏང་ནས་བུད་མེད་དང་བྱིས་པའི་ཁྲིམས་
མཐུན་ཁེ་དབང་ལ་སྲུང་སྐྱོང་བྱས་ཏེ། གྲོང་གསེབ་དར་
རྒྱས་དང་སྤྱི་ཚོཊ་བཅོས་སྐྱོང་སོཊ་ཁྱབ་ཁོངས་སུ་བུད་
མེད་ཀྱི་ནུས་པ་དེ་བས་མང་བ་འདོན་རྒྱུར་སྐུལ་འདེད་
གཏོང་དགོས་པ་བཅས་ཀྱི་ནན་གསུངས་གནང་ཡོད།
ཚོགས་ཞུགས་མི་སྣས་སྙན་སྒྲོན་གྱི་གཙོ་དོན་ཁ་
གསལ་བ་དང་། གཙོ་གནད་མངོན་གསལ་དོད་པོ་
ཡོད་པས་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་

ཕྱོགས་ཡོངས་ནས་ཤེས་རྟོགས་དང་ཁོང་དུ་ཆུད་པ་
དང་། ལོ་ལྔ་ཚན་བཅོ་ལྔ་པའི་རིང་གི་མང་ཚོགས་
ཚོགས་པའི་རྩ་འཛུགས་ཀྱི་ལས་དོན་ཁག་དོན་གཉེར་
གཏིང་ཟབ་ཐུབ་པར་མཛུབ་ཁྲིད་དང་རོགས་རམ་ཐུབ་
ཡོད། ཕྱིས་སུ་ཐེངས་འདིའི་སྒྲོག་འགྲེལ་སྙན་ཞུའི་
ཚོགས་འདུ་གོ་སྐབས་སུ་བྱས་ནས་ཚང་འཛོམས་གྲོས་
ཚོགས་ཀྱི་དགོངས་དོན་ལ་སློབ་སྦྱོང་དང་། དྲིལ་
བསྒྲགས། ལག་བསྟར་བཅས་བྱེད་པའི་ཚ་རླབས་
ཤིག་རྒྱུན་མཐུད་ངང་འཕྱུར་བར་བྱས་ཏེ། དངོས་
སྒྲུབ་དངོས་ཕན་གྱི་ཐོག་ནས་ཚང་འཛོམས་གྲོས་ཚོགས་
ཀྱི་དགོངས་དོན་ལྷ་སའི་མང་ཚོགས་ཚོགས་པའི་རྩ་
འཛུགས་སུ་རྩ་བ་ཚུགས་པ་དང་ཕན་འབྲས་ཐོན་པའི་
འགན་ལེན་བྱ་རྒྱུ་ཡིན་ཞེས་བཤད།
（ཕུར་སྒྲོན་གྱིས་སྒྱུར་ཞུས་བྱས）